

Mijający rok doświadczył nas i wiele nauczył, także niesienia pomocy potrzebującym w ramach naszych Wspólnot. Oby duch wspólnotowości przetrwał i rozwijał się z pożytkiem dla nas wszystkich. Na Nowy Rok 2023 życzymy wzajemnego zaufania, życzliwości, pokoju i współpracy oraz osobistych zwycięstw i sukcesów. Redakcja i Dział Programów Europejskich ZRG NSZZ „Solidarność”

Urząd w miejsce Rady

Dyskusja o nowej formule dialogu (Fot.cpsdialog.gov.pl)

Rada Dialogu Społecznego ma zostać niebawem przekształcona w **Urząd ds. Dialogu Społecznego**. Tak wynika z założeń do nowelizacji ustawy o RDS, która została przedstawiona przez partnerów społecznych na plenarnym posiedzeniu Rady, 29 listopada br., w Pałacu Prezydenckim. To oznaczałoby wzmocnienie dialogu trójstronnego i realizację postulatu „Solidarność”, zmierzającego do zwiększenia roli partnerów społecznych w procesie tworzenia i zmian w prawie. Dialog społeczny traktowany jest jako mechanizm gwarantujący włączanie partnerów społecznych w procesy decyzyjne, zwłaszcza w obszarach związanych z polityką społeczną, pracą i zabezpieczeniem społecznym, z czasem z kluczowymi decyzjami o znaczeniu gospodarczym. Proces poszukiwania większej efektywności instytucjonalnej dialogu przebiegał dynamicznie, na co wskazują regulacje z 1994 r., 2002 r. i 2015 r. Dodatkowo, z powołaniem w miejsce Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych, Rady Dialogu Społecznego w 2015 r. dokonano przeglądu regulacji dot. dialogu i zaproponowano pierwszą nowelę ustawy o RDS, którą przyjęto w 2018 r. Podstawowym celem ustawy o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego było wznowienie dialogu społecznego w zmienionej formule prawnej – bardziej dostosowanej do współczesnych wymagań i oczekiwań partnerów społecznych i strony rządowej.

Alternatywa w negocjacji

BATNA (ang. Best Alternative To Negotiated Agreement), czyli najlepsza alternatywa dla negocjowanej umowy, to najlepsza opcja z punktu widzenia jednej ze stron w negocjacjach w przypadku zerwania rozmów. Kompromis opiera się na zachowaniu równowagi w bilansie zysków i strat. Polega na tym, że jesteśmy skłonni do ustępstw pod warunkiem, że zrobi to też druga strona. W wyniku rozmów opartych o kompromis satysfakcja z finału negocjacji ma być równa dla stron. – Dwie strony mogą być niezadowolone, bo negocjacje w dużej mierze zakładają taką formułę, że coś za coś. Jeżeli my ustąpimy, to prosimy, żeby druga strona również ustąpiła. Jest ciekawe określenie, w Polsce też jest ono przyjęte, a mianowicie BATNA. Jest to alternatywa dla strony negocjującej w przypadku poniesienia fiaska, niekoniecznie całościowego, ale nie otrzymujemy tego, czego byśmy chcieli. BATNA określa co jesteśmy w stanie zaakceptować – mówi Maryla Kościńska, trenerka i autorka programów szkoleniowych z negocjacji.

Norwegia a Unia Europejska

Norwegia, Bergen, wrzesień 2022 r. (fot. archiwum własne)

Norwegia nie jest państwem Unii Europejskiej, gdyż podczas referendum w 1972 r. i w 1994 r. Norwegowie powiedzieli „nie” UE. Norwegia należy do strefy Schengen oraz Europejskiego Obszaru Gospodarczego i blisko współpracuje z krajami należącymi do Unii. Norwegia jest bogatym krajem, posiadającym własne złoża ropy naftowej i gazu, eksporter ryb i owoców morza. Nie bez znaczenia jest przywiązanie Norwegów do własnego kraju i tradycji. Polscy obywatele mogą przekraczać granice Norwegii z polskim dowodem osobistym, podjąć się zatrudnienia w Norwegii i bez problemów odwiedzać ten kraj turystycznie. Walutą Norwegii jest korona norweska (NOK), która dzieli się na 100 øre (1 NOK to ok. 44 grosze PL).

ABC dialogu społecznego (cz. 9)

Wzmocnienie Europejskich Rad Zakładowych

Podstawą tworzenia w Polsce europejskich rad zakładowych są przepisy ustawy z 5 kwietnia 2002 r. o Europejskich Radach Zakładowych. Ustawa ma zastosowanie do przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw o zasięgu wspólnotowym. Europejskie Rady Zakładowe stanowią kluczowy instrument gwarantujący pracownikom prawo do informacji i konsultacji w wymiarze ponadgranicznym, w korporacjach ponadnarodowych i próbą budowy mechanizmu wpływu przedstawicieli pracowników na decyzje zarządów centralnych. ERZ są jednym z elementów europejskich stosunków pracy. Parlament Europejski wskazuje na wzmocnienie tego instrumentu w przyjętej w grudniu 2021 r. rezolucji **o demokracji w miejscu pracy**. Jej kontynuacją jest raport legislacyjny o niezbędnych zmianach w Dyrektywie 2009/38/WE, przyjęty w Komisji Zatrudnienia Europarlamentu 30 listopada br. i oczekujący na głosowanie plenarne PE. Polscy pracownicy koncernów ponadnarodowych potrzebują silnych ERZ z lepszym dostępem do sądów i sankcji w razie naruszenia prawa do informacji i konsultacji przez rezydujące poza krajem zarządy centralne. W Polsce liczba korporacji ponadnarodowych jest znaczna, a gwarantowane przez prawo krajowe uprawnienia pracowników do informacji i konsultacji jest często iluzoryczne. Wielu pracowników pracuje dla firm ponadnarodowych a ich przedstawiciele na co dzień nie mają styczności z zarządem centralnym danej korporacji. Tę możliwość daje Europejska Rada Zakładowa. Dyrektywa wymaga poprawek, aby ERZ mogła być instrumentem wpływu pracowników na ponadnarodowego pracodawcę. Członkowie ERZ, reprezentujący NSZZ „Solidarność”, wystosowali apel do polskich europarlamentarzystów, niezależnie od przynależności partyjnej, aby poparli propozycję wzmocnienia ERZ i usprawnienia ich funkcjonowania poprzez rewizję **Dyrektywy o Europejskich Radach Zakładowych**. Na styczniowej sesji plenarnej PE odbędzie się głosowanie nad wezwaniem do Komisji Europejskiej, aby podjęła inicjatywę legislacyjną w sprawie ERZ, bo zgodnie z prawem unijnym może to zrobić tylko Komisja Europejska).

Biurowo Projektu: Region Gdański NSZZ „Solidarność”, Wały Piastowskie 24, 80-855 Gdańsk, tel. 58 308 43 37, e-mail: j.szarkowska@solidarnosc.gda.pl <https://www.facebook.com/dialog.kluczem.rozwoju/> Twitter @kluczem <https://www.solidarnosc.gda.pl/dialogspoleczny>

Projekt otrzymał dofinansowanie z Norwegii poprzez Fundusze Norweskie 2014-2021, w ramach programu „Dialog społeczny – godna praca”.

Europejski szczebel dialogu

Budynek Jacques Delors, siedziba Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów (fot.EESC)

Dialog międzynarodowy odbywa się m.in. pomiędzy międzynarodowymi organizacjami pracodawców i pracowników. Dialog społeczny w Unii Europejskiej, odbywa się przez Europejski Komitet Społeczno- Ekonomiczny (EKSE). Instytucja zrzesza przedstawicieli związków zawodowych, pracodawców, organizacji społecznych, rolników, konsumentów i przedstawicieli różnych grup interesów. Głównym zadaniem EKSE jest przedstawianie wypracowanych opinii, wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego oraz pomoc w tworzeniu struktur doradczych. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) jest organem doradczym Unii Europejskiej. Ma siedzibę w Brukseli. Komitet tworzy 329 członków, w tym z Polski 21. Jego opinie wymagane są w ramach konsultacji w dziedzinach określonych w traktatach lub w ramach konsultacji nieobowiązkowych na wniosek Komisji Europejskiej, Rady bądź Parlamentu. Członków Komitetu nie wiążą instrukcje. Są niezależni w wykonywaniu funkcji.

Dialog zakładowy

Dialog zakładowy odbywa się w zakładzie pracy między przedstawicielami pracowników a pracodawcą. Ma znaczenie przy ustalaniu warunków pracy i płacy. Odbywa się bez udziału strony rządowej i samorządowej. Poza-instytucjonalny dialog realizowany może być przez zawieranie układów zbiorowych pracy oraz konsultacje będące realizacją uprawnień organizacji partnerów społecznych. Dialog społeczny to proces prowadzenia dialogu z partnerami społecznymi, którzy prezentują swoje stanowiska, są one wysłuchane i brane pod uwagę przez pozostałe strony, których kapitałem społecznym są wspólne wartości, wzajemne zaufanie i żadna nie stara się zdominować drugiej.